

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 48/2020)

София, 2 декември 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 26.11.2020 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство на зеле и оранжерийни домати и краставици	4
1.5	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 26.11.2020 г.

(към 27.11.2020 г. за маслодаен слънчоглед и царевица за зърно)

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

По оперативни данни, към 27.11.2020 г. жътвата на маслодаен слънчоглед в страната е приключила на 100%, а по отношение на царевицата за зърно остава да се реколтира незначителна част от общите площи в областите Благоевград, Видин и София. Продукцията от двете култури е съответно с 3,9% и 9,4% под нивата отпреди една година, като негативният ефект от по-ниските средни добиви е донякъде компенсиран от увеличение на реколтираните площи.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.11.2020 г.

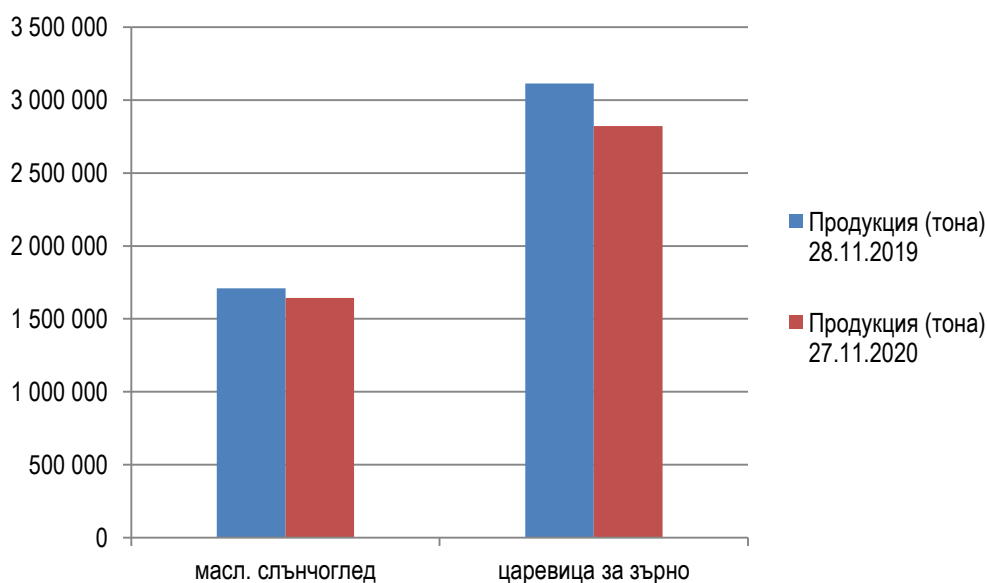
	27.11.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	809 563	809 563	100,0%	1 643 706	203	8,9%	8,9%	-3,9%	-11,7%
царевица за зърно	572 417	571 923	99,9%	2 822 879	494	25,6%	26,0%	-9,4%	-28,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Площите за реколтиране при царевица намаляват поради увеличение на пропадналите площи.

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 27.11.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Последните оперативни данни сочат свиване на производството на трите основни типа тютюн с между 18,1% и 44,7% спрямо отчетеното по същото време на 2019 г. Основен фактор за това е по-малкият размер засадени и реколтирани площи, а при типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ е налице и съществено понижение на добивите от декар.

Площи и производство на тютюн към 26.11.2020 г.

	26.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 578	3 881	151	-15,4%	-16,6%	-18,1%	-1,3%
Тютюн-Вирджиния	1 259	1 259	1 601	127	-31,4%	-22,8%	-38,4%	-20,1%
Тютюн-Бърлей	280	269	516	192	-21,8%	-24,9%	-44,7%	-26,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

На този етап продукцията от картофи е с 27,5% повече на годишна база, благоприятствана от увеличение както на реколтираните площи, така и на средния добив. Прибраното количество полски пипер е незначително над миналогодишното ниво (с 0,3%), докато при домати от открити площи се отчита намаление с около 23%.

Площи и производство на зеленчуци към 26.11.2020 г.

	26.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	11 431	11 273	188 106	1 669	11,2%	9,9%	27,5%	16,1%
домати на открито	2 862	2 861	51 231	1 791	-16,9%	-16,1%	-23,2%	-8,5%
пипер на открито	2 590	2 590	44 209	1 707	-3,3%	-2,1%	0,3%	2,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на зеле и оранжерийни домати и краставици

Към 26 ноември 2020 г. в оранжериите са произведени 39 608 тона домати и 45 166 тона краставици.

До момента са прибрани 28 342 тона зеле.

Площи и производство от зеле и оранжерийни домати и краставици към 26.11.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	518*	39 608	7 646
краставици в оранжерии	276	447*	45 166	10 104
зеле	1 359	1 184	28 342	2 394

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

Данните за реколтирани площи с краставици в бюлетин 47 са коригирани.

* Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.5 Площи и производство от трайни насаждения

При по-голям размер реколтирани площи в съчетание с повишени средни добиви, продукцията от круши и сливи бележи ръст от респективно 44,1% и 34,6% спрямо година по-рано. Засага леко намаление на годишна база е налице при производството на ябълки – с 1,9%, а по-съществено – при това на малини, винени и десертни лозя – в рамките на 21,2% - 41,5%.

Продължава прибирането на реколтата от орехи, като до момента са добити малко на 8,9 хил. тона.

Площи и производство от трайни насаждения към 26.11.2020 г.

	26.11.2020				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 747	4 620	49 350	1 068	-3,4%	-2,8%	-1,9%	0,9%
круши	603	585	3 605	616	25,0%	28,5%	44,1%	12,2%
сливи	8 539	8 094	55 723	688	12,1%	12,1%	34,6%	20,1%
орехи	9 012	8 248	8 933	108	*	*	*	*
малини	1 985	1 983	6 145	310	-15,8%	-10,2%	-39,9%	-33,0%
лозя винени	34 512	34 367	189 107	550	-26,0%	-25,3%	-21,2%	5,4%
лозя десертни	2 819	2 816	15 593	554	-37,9%	-37,5%	-41,5%	-6,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХГ

*За орехите не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

2. Есенна кампания

Към 26.11.2020 г. засетите площи с маслодайна рапица, ръж и тритикале са с между 4,9% и 28,6% повече в сравнение с отчетените по същото време на 2019 г., докато при тези с пшеница и ечемик се наблюдава известно изоставане.

Засети площи с есенници към 26.11.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г., ха

Култура	28.11.2019	26.11.2020	Изменение
пшеница	1 099 035	1 088 654	-0,9%
ечемик	118 823	110 288	-7,2%
маслодайна рапица	118 749	124 522	4,9%
ръж	5 327	5 997	12,6%
тритикале	10 769	13 851	28,6%

*Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ
Забележка: Данните за засети площи с ечемик в бюлетин 47 са коригирани.*

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

През периода 23 – 29 ноември 2020 г. през Пристанище Варна¹ не е реализиран износ на пшеница, ечемик и рапица. При липса на преминали количества и през съответната седмица на 2019 г., общият експорт на пшеница през порта от началото на настоящата пазарна година до момента е с 51,9% по-малко на годишна база, а този на ечемик - с 1,8% повече.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 29.11.2019	29.06.2020 – 29.11.2020	Изменение на годишна база
пшеница	973 276	468 203	-51,9%
ечемик	64 570	65 728	1,8%
рапица	128 793	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

Общият експорт на царевица и слънчоглед през Пристанище Варна от началото на м. септември 2020 г. до 29 ноември 2020 г. е респективно със 17,7% и 15,1% над отчетения по същото време на миналия сезон. В рамките на последната седмица през порта са изнесени 19,1 хил. тона слънчоглед, докато експортът на царевица остава в застой.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	31.08.2019 – 29.11.2019	31.08.2020 – 29.11.2020	Изменение на годишна база
царевица	252 167	296 705	17,7%
слънчоглед	31 261	35 980	15,1%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е реализиран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2020 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на юли 2020 г. до момента не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 46/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за месец септември 2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 46/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

През последната седмица се наблюдава стабилизиране на пазара на основните зърнени и маслодайни култури в страната. Към 25 ноември 2020 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна) и ечемик са без промяна на седмична база, а тези на маслодаен слънчоглед и царевица за зърно се повишават незначително – съответно с 0,5% и 0,9%.

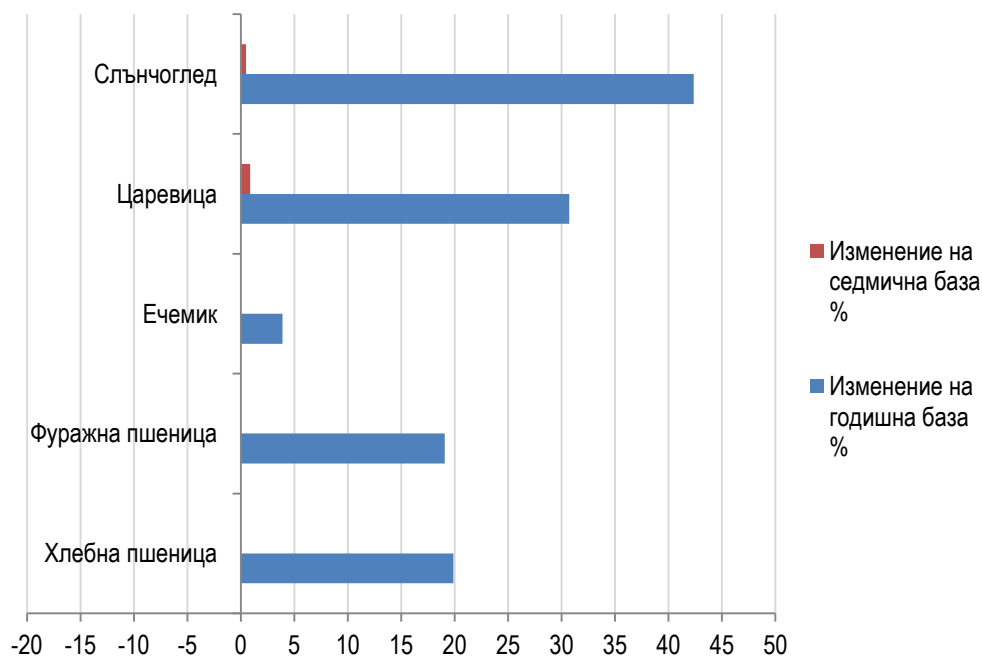
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.11.2020 г., лв./тон без ДДС

	27.11.2019	18.11.2020	25.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	312	374	374	19,9	0,0
фуражна пшеница	299	356	356	19,1	0,0
ечемик	283	294	294	3,9	0,0
царевица	267	346	349	30,7	0,9
слънчоглед	588	833	837	42,3	0,5
рапица	683	*	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Слънчогледът, пшеницата и царевицата се търгуват в рамките на 19,1% - 42,3% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. По-слабо е нараснала цената на ечемика – с 3,9%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 25.11.2020 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

При основните плодове и зеленчуци, предлагани на тържищата в страната, се отчитат разнопосочни седмични ценови отклонения. Средните цени на едро на картофи, ябълки, оранжерийни домати, десертно грозде, зелен пипер и зеле са от 1,7% до 10,7% над нивата от предходната седмица, докато тези на вносни домати, краставици (оранжерийни и внос) и червен пипер се понижават с между 7% и 12,6%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 27.11.2020 г., лв./кг

	29.11.2019	20.11.2020	27.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,69	0,60	0,61	-11,6	1,7
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	2,44	2,30	2,42	-0,8	5,2
домати (внос)	*	2,00	1,86	-	-7,0
краставици (оранжерийни)	2,45	2,21	2,03	-17,1	-8,1
краставици (внос)	*	1,59	1,46	-	-8,2

	29.11.2019	20.11.2020	27.11.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
пипер (зелен)	1,24	1,21	1,31	5,6	8,3
пипер (червен)	1,47	1,51	1,32	-10,2	-12,6
зеле	0,63	0,56	0,62	-1,6	10,7
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
праскови	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,18	1,28	1,31	11,0	2,3
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,22	1,52	1,61	32,0	5,9

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Сравнявайки със същия период на 2019 г., оранжерийните домати и краставици, зелето, червеният пипер и картофите са поевтинели в границите от 0,8% до 17,1%. Значително поскъпване на годишна база е налице при десертното грозде – с 32%, а умерено - при зеления пипер и ябълките - респективно с 5,6% и 11%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 27.11.2020 г.

